

**ԱՄԵՆԱՅՆ ՀԱՅՈՑ ՀԱՅՐԱՊԵՏԻ ՀԱՌԻ
ՄԱՍԿԱՅՈՒՄ ԿԱՅԱՑԱՆ ԻԱՂԱՂՈՒԹՅԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ
ԿՈՄԻՏԵԻ ՀԱՄԱԳՈՒՄԱՐՈՒՄ**

Ուրբգրական Արարատի Հայոց աշխարհից և Բրիտանական հավատի բազմադարյան կենտրոն Ս. Էջմիածնից ողջունում ենք Ձեզ բոլորիդ՝ Սովետական խաղաղ Հայրենիքի խաղաղասեր Բաղաճացիներ, սիրելի եղբայրներ և քույրեր Մեր:

Համայն մարդկության, անխտիր բոլոր ժողովուրդների՝ խաղաղ ապրելու իղծը, և բոլոր երկինքների տակ խաղաղությունը պաշտպանելու և ամրապնդված տեսնելու մեր հայրենի ժողովուրդների ազնիվ կամեցողությունը զմեզ համախմբել է այստեղ, մի անգամ ևս ասելու համար մեր նրտերից բխած խոսքը ի սեր Աստուծո, ի սեր մարդու, ի սեր կյանքի և ի սեր Բաղաճակրության:

Մեր օրերի ամենամեծ խնդիրը անտարակույս որ խաղաղության և պատերազմի հարցն է: Բարիքն և չարիքն, շինելու և քանդելու կամեցողությանց միջև հին պայքարն է, որ մեր օրերում ներկայանում է նոր ձևերի, նոր պայմանների մեջ, սպառնալի անավոր շափեր ստացած:

Մենք, մանավանդ մենք հոգեւորականներս, երկյուղի և անստուգության մեջ տանջվող այսօրվա մարդկության պարտինք ցույց տալ բարիքն անապարհը, խաղաղության անապարհը: Այդ է փառքը մարդուն: Այդ լինելու է փառքը եկեղեցիների և ժողովուրդների ու պետությունների ղեկավարների, որոնց ձեռքում գտնվում է ամբողջ աշխարհի հակատագիրը, մարդկության և մարդկային մշակույթի լինել շինելու հարցը:

«ՆՐԱՆԻ՝ ԽԱՂԱՂԱՐԱՐԱՅ, ԶԻ ՆՈՔԱ ՈՐԴԻՔ ԱՍՏՈՒԾՈՅ ԿՈՉԵՍՑԻՆ»:

Պատմութեան ողբերգական փորձը և մեր գիտակցությունն այլևս բույլ չեն տալիս այլ կերպ մտածել և այլ կերպ գործել:

Հետևաբար մեր ողորձը՝ «վասն խաղաղութեան ամենայն աշխարհի», պետք է հզոր հնչել: Եվ մեր աղոթքին պետք է միանա կենդանի գործը, կազմակերպված աշխատանքը, որ ի մի ձուլե բոլոր մարդկանց և բոլոր ժողովուրդներին մի ընդհանուր և սրբազան դաշինքով, ապահովելու համար աշխարհի տևական խաղաղ և բարօր կյանքը և արգելելու համար ամեն տեսակի բնաջնջման գեների շինությունը և փորձարկումները և խաղաղության աստվածային պատվիրանը դարձնելու համար միջազգային կյանքի փոխհարաբերությունների գերագույն կանոն:

Խաղաղությունը կյանքի ուժերի, առողջ և շինարար ուժերի ներդաշնակ գոյավիճակն է՝ արդարության բարոյական օրենքի լույսի տակ:

Եվ Մենք լավատես ենք: Լավատես ենք նախ, որովհետև հավատում ենք աստվածային նախախնամության, որ ամեն բանից առաջ մարդասիրության և

խաղաղության մի տնօրինություն է: Քրիստոսի Ավետարանը՝ տեղական վսեմ մի կոչ է սիրո և խաղաղության: Մեր Եկեղեցու հիմնադիրը և գլուխը «ԱՆՆՏԱՐԱՆՆԱՑ ԽԱՂԱՂՈՒԹԻՒՆ ԶԵԶ, ԽԱՂԱՂՈՒԹԻՒՆ ՀՆՈՒՄՈՐԱՑ, ԽԱՂԱՂՈՒԹԻՒՆ ՄԵՐԶԱՆՈՐԱՑ», — ասում է մեծ առաքյալը (Յփես. Բ 17):

Մեր լավատեսության մեջ Մենք գործում ենք նաև այն իրողությամբ, որ խաղաղության սյուներ հանդիսանում են կրոնների բոլոր հիմնադիրները, բոլոր Եկեղեցիները, բոլոր ժամանակների մարդասեր մտածողները և գործիչները, գիտությունների և արվեստների նշամարիտ մեծերը, մեկ խոսքով համայն մարդկության խիղճը: Խաղաղության հետ մեզ հետ են կյանքի բոլոր գաղութները, աշխարհի բոլոր մայրերը, բոլոր երեխաները:

Խաղաղություն են տեսնում այսօր բոլոր ազնիվ մարդիկ և բոլոր ժողովուրդները անկախ, թե՛ մեծ թե՛ փոքր ժողովուրդները հավասարապես: Բայց թող բոլոր տրվի Մեզ ընդգծել՝ մա՛նավանդ փոքր ժողովուրդները: Վասնզի հաճախ, պատերազմների հետևանքով, նրանք առավել են տուժել:

Մենք Մեր խոսքը մասնավորելով մեր փոքր Ազգին, հայ ժողովրդին, պետք է դառնությամբ հաստատենք, որ նա վերջին հարյուրամյակների ընթացքում, և մանավանդ 1915—1916-ի սև տարիներին, անուխի կերպով տուժեց, կոտորվեց և գրեթե բնաջինջ եղավ ազգովին ամբողջապես առաջին համաշխարհային պատերազմի ընթացքում՝ իր իսկ պատմական Հայրենի հողի վրա:

Մահվան անդունդից փրկված հայ ժողովրդի մի մասը, այսօր մեկտեղված արևոտ և խաղաղ Սովետական Հայկական Հանրապետության մեջ, իսկ մյուս մասը, ավելի քան մեկ միլիոն, դժբախտ հակատագրի հարվածով ցրված ի սփյուռս աշխարհի բոլոր հինգ մայր ցամաքների վրա, գուցե ավելի քան ուրիշ ժողովուրդներ մի սուրբ իդձ ունեն, այն է՝ տեսնել աշխարհում տեղական խաղաղ գոյակիման և երկրների միջև բնականոն հարաբերություններ և բարեկամություն, որպեսզի խաղաղությամբ ապրի ու զարգանա նաև իրենց Մայր երկիրը՝ Սովետական Հայաստանը, որ անա շուրջ քառասուն տարի բուժում է իր դարավոր վերքերը, վերաշինվում է, առաջադիմում կյանքի բոլոր բնագավառներում ու ծաղկում է երջանիկ:

Ահա թե ինչո՞ւ Հայ Եկեղեցին և մեր հավատացյալ ժողովուրդը, Ս. Էջմիածնի գլխավորությամբ, Հայրենիքում և Սփյուռքում կանգնած է եղել և շարունակում է կանգնած մնալ հայ ժողովրդի և Հայրենիքի գերագույն իդեալի՝ խաղաղության պաշտպանության դիրքերում:

Եվ ինչպես վերջին Հայրենական պատերազմի ընթացքում, Հայ Եկեղեցին, հանգուցյալ Գևորգ Զ Կաթողիկոսի ղեկավարությամբ, ողջ հայ հավատացյալ ժողովուրդը Հայրենիքից ներս և արտասահմանի մեջ սափի հանեց վտանգի պահին, ի պաշտպանություն Մայր Հայրենիքի, այնպես էլ այսօր Մենք, մեր հայ հավատացյալ ժողովրդով, նույն վճռականությամբ կանգնած ենք մնում աշխարհի խաղաղության պաշտպանության և ժողովուրդների բարեկամության ամրապնդման դիրքերում:

Մեր հայրենի կառավարության եռանդուն ղեկավար, ՍՍՌՄ Մինիստրների Սովետի նախագահ Նոռին Գերագանցություն Ն. Խուլշովը մայիսի 16-ին արտասանած իր հռոմ, ի միջի այլոց ասաց հավատացյալների և հոգևորականների մասին. «Մենք ցանկանում ենք, որ բոլոր հավատացյալները և ոչ հավատացյալները միացնեն իրենց ուժերը ամենագլխավոր հարցում, այսինքն խաղաղության պայքարում, հանուն այն բանի, որ բոլոր ժողովուրդները ապրեն եղբայրների պես, որ պատերազմներ չմղեն և ապրեն բարեկամության և խաղաղության մեջ»:

Մենք մեծ գոհունակությամբ ողջունում ենք այս իմաստուն մտքերը, որոնք մեր Մեծ Հայրենիքի ժողովուրդների միասնության առողջ գիտակցությունից են բխում: Մենք, Հայ Եկեղեցու ղեկավարներս, պիտի կամենայինք վստահեցնել Զեզ բոլորիդ, որ Հայ Եկեղեցու սպասավորները և հավատացյալները, ինչպես մոտիկ անցյալում, նաև այսօր, միշտ ամուր կանգնած պիտի մնան այդ հայրենական միասնության գրանիտյա գիտակցության վեմի վրա:

Մենք մեր հույսը դրել ենք Աստուծո և մարդկային հոգու բարի ուժերի վրա, և իբրև ամբողջ աշխարհի մեջ տարածված նկեղեցի, մեր գործունեությունը հիմնում ենք այն հավատի վրա, որ պետությունների և ազգությունների միջև բարեկամության և փոխըմբռնման մթնոլորտ ստեղծվելով, պիտի խաղաղի նաև արտասահմանի հայ ժողովրդի կյանքը, որ այնքան վշտեր է կրում այսօր մանավանդ Միջին Արևելքի մի շարք երկրներում, միջազգային լարվածության ներկա անբնական պայմանների բերումով:

Մենք հավատում ենք, որ Արևմուտքը և Արևելքը կարող են խաղաղ ու արդար կերպով լուծել բոլոր տեսակի վիճելի հարցերը և ուրախ ենք, որ մեծ պետությունների ներկայացուցիչները այս պահուս կողմ-կողմի նստած մտածում են և ծրագրում գտնել խաղաղության ուղին: Պետք է միշտ լավատեսորեն հուսալ, որ նման բանակցություններ ուշ կամ կանուխ իրենց բարի և շինարար պտուղները կտան:

Մենք ի սրտե մաղթում ենք մանավանդ, որ Ամերիկայի Միացյալ Նահանգները և մեր Սովետական Հայրենիքը, առաջնորդված երկուսն էլ համամարդկային վեճ իդեալներով, իրենց միացյալ նիզերի շնորհիվ, կարողանան ի վերջո դառնալ այն երկու ամուր սյուները, որոնց վրա ապահով պիտի հենվի մեր աշխարհի խաղաղության հաղթական կամարը՝ ի փառս Աստուծո և ի փառս մարդու:

Հայ նկեղեցին, քե՛ր Մեր Հայրենիքում քե՛ր արտասահմանում, խաղաղություն պիտի փառզե և խաղաղության համար պիտի գործե:

Արդ, այս հանդիսավոր առթիվ վերանորոգելով Մեր խաղաղության ուխտը, մի անգամ ևս կոչ ենք անում բոլորին, մանավանդ մեծ պետությունների բոլոր մեծահարգ ղեկավարներին, որ կանգ առնեն պատերազմ շղթայագերծելու իրենց սրտումների մեջ և գտնեն խաղաղության նախապահները՝ համբերությամբ ու լավատեսությամբ, որ դադարեցնեն ամեն տեսակ ատումային զենքերի վարձարկումները և փորձեն իրար հասկանալ փոխադարձ զիջումներով՝ նշմարողության և արդարության բարի զենքերով, որ շտեմանեն ատելություն մարդկանց և ժողովուրդների միջև, այլ իրար նաեաչեն, իրար գնահատեն ու իրար օգնեն այս աշխարհի վրա, որ իր բազում բարիքներով բոլորին է պատկանում հավասարապես, այս արևի տակ, որ բոլորին է լուսավորում ու ջերմացնում հավասարապես, միևնույն Աստուծո օրհնության ներքև, որ բոլորին է բաշխում հավասարապես:

«ՆԵՂԵՑԻՆ ԳՈՐԾՔ ԱՐԴԱՐՈՒԹԵԱՆ ԽԱՂԱՂՈՒԹԵԱՄԲ. ԵՒ ԿԱՆՅԻ ԱՐԴԱՐՈՒԹԻՒՆ ԶՀԱՆԳԻՍՏ. ԵՒ ՅՈՒՍԱՅԵԱԼՔՆ ԵՂԻՑԻՆ ՄԻՆՉԵՒ ՅԱԻՏԵԱՆ» (Եսայի 17):

